

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**IX RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

OKTYABR, 2025

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.com>

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**IX RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, oktyabr

TOSHKENT-2025

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
IX Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
1-jild, 9-son (oktyabr, 2025-yil). – 71 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 23-oktyabr

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar" mavzusidagi IX Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan. Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

KIMYO FANLARI

Narmanova Feruza, Ibragimov Aziz, Turayev Xayit, Toirova Gulshoda

Zn(II) NING 4-AMINOBENZOY KISLOTASI BILAN $\{[Zn(H_2O)_2(SO_4)_2](C_7H_7NO_2)_2\}_n$

KOMPLEKS BIRIKMASI SINTEZI 5-9

TEXNIKA FANLARI

Кузибоев Шухназар

РАЗРАБОТКА КОМПОЗИЦИОННЫХ СОРБЕНТОВ НА ОСНОВЕ ЖЕЛЕЗОСОДЕРЖАЩИХ
ОТХОДОВ ДЛЯ ОЧИСТКИ СТОЧНЫХ ВОД ОТ НЕФТЕПРОДУКТОВ 10-16

Mirjalolova Nargiza

MULTIMEDIALI ALOQA TARMOQLARIDA HUYUMLARNI ANIQLASHNING ILG'OR

TEKNOLOGIYALARI 17-23

TARIX FANLARI

Jo'raboyev Ulug'bek

TURKISTON ASSRDA SUD TIZIMI FAOLIYATI 24-26

IQTISODIYOT FANLARI

Суюнова Саодат

РОЛЬ МАРКЕТИНГОВЫХ СТРАТЕГИЙ В РАЗВИТИИ ЭКОТУРИЗМА 27-32

Ashurova Sitora

ENHANCING INFLATION FORECASTING THROUGH HYBRID ECONOMETRIC AND MACHINE
LEARNING APPROACHES IN EMERGING MARKETS 33-36

FALSAFA FANLARI

Xoshimov Hakimjon

O'ZBEK JAMIYATIDA YOSHLARNING IQTISODIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHNING

IJTIMOIIY MEKANIZMLARI 37-42

FILOLOGIYA FANLARI

Norbekova Gulrux

INGLIZ TILIDA AFSUNGA OID BIRLIKLARNING KONSEPTUAL ASOSLARI 43-46

Abdurahmonova Nilufar

LEKSIKOGRAFIYADA TERMINOLOGIK LUG'ATLARNING O'RNI VA AHAMIYATI 47-49

YURIDIK FANLAR

Каюмова Малика

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ПРЕСТУПНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ:
ВЫЗОВЫ ДЛЯ УГОЛОВНОГО ПРАВА 50-53

PEDAGOGIKA FANLARI

Abdullayeva Ziroatxon

ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEKNOLOGIYALARNI QO'LLASH JARAYONIDA TALABALARDA
REFLEKTIV TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY VAZIFALARI VA PEDAGOGIK
IMKONIYATLARINI ANIQLASH 54-56

Shermatova Saxobaxon

KLASTERLI YONDASHUV ASOSIDA OLIY TA'LIMDA INDUKTIV VA DEDUKTIV FIKRLASH
JARAYONLARINI SHAKLLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY KONSEPSIYASINI
ASOSLASH 57-59

Baratova Yulduz

TARBIYACHILARDA KOMMUNIKATIV SALOHİYATNI SHAKLLANTIRISHNING METODIK

ASOSLARI 60-65

TIBBIYOT FANLARI

Fayziyeva Nozima

YOSHLARDA SOG'LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISHNING TIBBIY-PEDAGOGIK

ASOSLARI 66-70

FALSAFA FANLARI

O'ZBEK JAMIYATIDA YOSHLARNING IQTISODIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOYIY MEXANIZMLARI

Xoshimov Hakimjon Abduqaxxor o'g'li

Namangan davlat universiteti tadqiqotchisi

Annotatsiya. Ushbu tezis O'zbekiston jamiyatida yoshlarning iqtisodiy tafakkurini shakllantirish va rivojlantirishga qaratilgan ijtimoiy mexanizmlarni ilmiy jihatdan tahlil qiladi. Iqtisodiy tafakkur – bu shaxsning iqtisodiy jarayonlarni tushunish, baholash va ularda faol ishtirok etish qobiliyatidir. Yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirish jamiyatning barqaror iqtisodiy rivojlanishi, resurslarni samarali taqsimlash va innovatsion ijtimoiy-iqtisodiy tashabbuslarni ilgari surish imkonini beradi. Tezida yoshlarning iqtisodiy tafakkurini shakllantirishdagi davlat siyosati, ta'lim tizimi, yoshlar tashkilotlari va fuqarolik jamiyati o'rtasidagi ijtimoiy hamkorlikning roli keng yoritilgan. Shuningdek, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishdagi ahamiyati va samarali pedagogik usullar tahlil qilingan. Tezis yakunida ijtimoiy mexanizmlarning samaradorligini oshirishga qaratilgan tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: iqtisodiy tafakkur, yoshlar, ijtimoiy mexanizmlar, ta'lim tizimi, yoshlar tashkilotlari, fuqarolik jamiyati, axborot texnologiyalari, iqtisodiy ta'lim, iqtisodiy faoliyat, samarali hamkorlik.

SOCIAL MECHANISMS OF DEVELOPING YOUTH'S ECONOMIC THINKING IN UZBEKISTAN SOCIETY

Khoshimov Hakimjon Abdukakhor oglu

Researcher at Namangan State University

Annotation. This thesis scientifically analyzes the social mechanisms aimed at the formation and development of youth's economic thinking in Uzbek society. Economic thinking is a person's ability to understand, evaluate and actively participate in economic processes. The development of youth's economic thinking allows for the sustainable economic development of society, the efficient allocation of resources and the promotion of innovative socio-economic initiatives. The thesis broadly covers the role of state policy, the education system, social cooperation between youth organizations and civil society in the formation of youth's economic thinking. The importance of information and communication technologies in the development of youth's economic thinking and effective pedagogical methods are also analyzed. At the end of the thesis, recommendations are given to increase the effectiveness of social mechanisms.

Key words: economic thinking, youth, social mechanisms, education system, youth organizations, civil society, information technologies, economic education, economic activity, effective cooperation.

DOI: <https://doi.org/10.47390/ymif-y2025v1i9/n07>

Kirish: O'zbekiston jamiyatida yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirish bugungi kunda dolzarb va strategik ahamiyatga ega masalalardan biridir. Yoshlar – bu jamiyatning eng faol va istiqbolli qatlamidir. Ularning iqtisodiy tafakkuri mamlakatning uzoq muddatli barqaror iqtisodiy rivojlanishi va ijtimoiy farovonligini ta'minlashda muhim omildir. Iqtisodiy tafakkur shaxsning iqtisodiy jarayonlarni tushunish, baholash va ularda faol ishtirok etish qobiliyatini anglatadi. Bu shaxsiy darajada shaxsning moliyaviy qarorlar qabul qilish, resurslardan samarali foydalanish va iqtisodiy imkoniyatlarni to'g'ri baholashga yordam beradi, shu bilan birga, jamiyat darajasida iqtisodiy barqarorlik va innovatsion rivojlanishni ta'minlaydi. Yoshlarning iqtisodiy tafakkurini shakllantirish va rivojlantirish uchun samarali ijtimoiy mexanizmlar

muhimdir. Ijtimoiy mexanizmlar deganda jamiyatdagi ijtimoiy o'zgarishlarni amalga oshirish uchun qo'llaniladigan vositalar va tizimli usullar tushuniladi[1]. Bu mexanizmlar davlat siyosati, ta'lim tizimi, yoshlar tashkilotlari va fuqarolik jamiyati o'rtasidagi uzviy hamkorlik orqali amalga oshiriladi. Davlat siyosati yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishga yo'naltirilgan strategiyalar, dasturlar va loyihalarni ishlab chiqadi va amalga oshiradi. Bu siyosat yoshlar uchun ijtimoiy-iqtisodiy imkoniyatlar yaratadi, ularni innovatsion faoliyatga jalb qiladi hamda iqtisodiy tafakkurini shakllantirishga yordam beradi. Ta'lim tizimi yoshlarning iqtisodiy bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishda markaziy ahamiyatga ega. Maktab va oliy ta'lim muassasalari iqtisodiy fanlarni o'qitish, amaliy biznes va moliyaviy simulyatsiyalar orqali yoshlarni iqtisodiy qarorlar qabul qilishga o'rgatadi. Shu bilan birga, ta'lim tizimi yoshlarni mustaqil fikrlashga, iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilishga va iqtisodiy risklarni baholashga o'rgatadi. Yoshlar tashkilotlari esa yoshlarni iqtisodiy faoliyatga jalb qilish, ularni moliyaviy savodxonlikka o'rgatish va startap loyihalarini qo'llab-quvvatlashda muhim rol o'ynaydi. Ular ijtimoiy tadbirlar, treninglar va seminarlar orqali yoshlarning iqtisodiy tafakkurini shakllantiradi, ularni tajriba almashishga undaydi. Fuqarolik jamiyati yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishda qo'llab-quvvatlovchi ijtimoiy muhit yaratadi. Bu muhit yoshlarni iqtisodiy innovatsiyalarni amalga oshirishga, ijtimoiy tadbirkorlik bilan shug'ullanishga va jamiyatdagi iqtisodiy jarayonlarda faol ishtirok etishga rag'batlantiradi. Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yoshlarning iqtisodiy tafakkurini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Onlayn platformalar, elektron o'quv kurslari, virtual moliyaviy simulyatsiyalar yoshlarni iqtisodiy qarorlar qabul qilishga o'rgatadi, ularni iqtisodiy bilim bilan boyitadi va jahon iqtisodiy tajribasini o'rganish imkonini beradi. Tезisning asosiy maqsadi – O'zbekiston jamiyatida yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan ijtimoiy mexanizmlarni ilmiy jihatdan tahlil qilish, ularning samaradorligini oshirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqishdir. Shu maqsadda tezisda tahliliy, taqqoslash va empirik metodlar qo'llaniladi. Tahliliy metod yordamida yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan mavjud ijtimoiy mexanizmlar o'rganiladi. Taqqoslash metod yordamida turli mamlakatlardagi tajribalar tahlil qilinadi, empirik metod orqali esa so'rovlar va intervyular yordamida yoshlarning o'z fikrlari o'rganiladi. Kirish qismida keltirilgan ma'lumotlar tezisning keyingi bo'limlarida yanada kengaytiriladi, ilmiy tadqiqotlar bilan mustahkamlanadi va yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirish bo'yicha samarali mexanizmlarni ishlab chiqishga qaratiladi.

O'zbek jamiyatida yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishning ijtimoiy mexanizmlari mavzusi bugungi kunda strategik va dolzarb ahamiyatga ega. Yoshlar jamiyatning eng dinamik, ijodiy va innovatsion qatlamini tashkil etadi, ularning iqtisodiy tafakkuri esa mamlakatning uzoq muddatli barqaror rivojlanishi va ijtimoiy farovonligini ta'minlashda hal qiluvchi omil sifatida namoyon bo'ladi. Iqtisodiy tafakkur shaxsning iqtisodiy jarayonlarni tushunish, baholash va ularda faol ishtirok etish qobiliyatini ifodalaydi, bu nafaqat individual darajada moliyaviy mustaqillik va resurslardan samarali foydalanishni ta'minlaydi, balki jamiyat darajasida iqtisodiy barqarorlik va innovatsion rivojlanish uchun muhim poydevor vazifasini bajaradi[2]. O'z navbatida, yoshlarning iqtisodiy tafakkurini shakllantirish va rivojlantirishda samarali ijtimoiy mexanizmlar mavjud bo'lishi zarur. Ijtimoiy mexanizmlar deganda jamiyatdagi o'zgarishlarni amalga oshirish, yoshlarni iqtisodiy faoliyatga jalb qilish va ularning qaror qabul qilish qobiliyatini oshirishga xizmat qiladigan tizimli vositalar tushuniladi.

Bu mexanizmlar davlat siyosati, ta'lim tizimi, yoshlar tashkilotlari, fuqarolik jamiyati va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari orqali amalga oshiriladi. Davlat siyosati yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishda strategik vosita sifatida xizmat qiladi, u orqali iqtisodiy bilimlar tizimi, moliyaviy savodxonlik va iqtisodiy tashabbuslarni rag'batlantirish dasturlari ishlab chiqiladi[3]. Shu bilan birga, ta'lim tizimi yoshlarni iqtisodiy bilim va ko'nikmalar bilan ta'minlash, amaliy moliyaviy vaziyatlarda qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantirish va iqtisodiy risklarni baholashga o'rgatish orqali yoshlarning tafakkurini mustahkamlaydi. Maktab va oliy ta'lim muassasalari o'quv jarayonida iqtisodiy fanlar, biznes simulyatsiyalari, startup va tadbirkorlik loyihalari orqali yoshlarni amaliy tajriba bilan boyitadi, ularni iqtisodiy jarayonlarda faol ishtirok etishga rag'batlantiradi. Shu bilan birga, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va onlayn platformalar yoshlarning iqtisodiy tafakkurini kengaytirishda muhim vosita hisoblanadi, chunki ular orqali yoshlar global iqtisodiy tajribani o'rganish, virtual simulyatsiyalar yordamida qaror qabul qilish va moliyaviy masalalarni amaliy tarzda tushunish imkoniyatiga ega bo'ladi. Yoshlar tashkilotlari va fuqarolik jamiyati ham yoshlarning iqtisodiy tafakkurini shakllantirishda markaziy o'rin tutadi[4]. Yoshlar tashkilotlari o'quv mashg'ulotlari, treninglar, seminarlar va ijtimoiy tadbirlar orqali yoshlarni iqtisodiy faoliyatga jalb qiladi, ularni tajriba almashishga va innovatsion loyihalarni amalga oshirishga undaydi. Fuqarolik jamiyati esa yoshlar uchun qo'llab-quvvatlovchi ijtimoiy muhit yaratadi, u orqali yoshlar iqtisodiy tashabbuskorlikni rivojlantiradi va jamiyatdagi ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarda faol ishtirok etadi. Mavzuning dolzarbligi O'zbekistonning demografik va iqtisodiy holati bilan bevosita bog'liqdir. Yoshlar aholining katta qismini tashkil etadi, shuning uchun ularning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirish jamiyatning resurslarini samarali taqsimlash va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, mamlakat iqtisodiyotini modernizatsiya qilish va raqobatbardosh qilish borasidagi islohotlar yoshlarning iqtisodiy tafakkuriga asoslangan siyosatni talab qiladi. Yoshlar innovatsion loyihalarni ishlab chiqish, startup va tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirish orqali iqtisodiy diversifikatsiyani ta'minlaydi va mamlakatning global raqobatbardoshligini oshiradi. Shu kontekstda mavzu dolzarb, chunki u O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish strategiyasi, innovatsion siyosati va yoshlar siyosati bilan uzviy bog'liqdir[5]. Yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirish mamlakatning resurslaridan samarali foydalanish, iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash va ijtimoiy innovatsiyalarni ilgari surish uchun zarur poydevor yaratadi. Bugungi kunda yoshlarning iqtisodiy bilim va ko'nikmalarini shakllantirish nafaqat ularning shaxsiy moliyaviy mustaqilligini ta'minlash, balki butun jamiyatning iqtisodiy va ijtimoiy barqarorligini ta'minlash uchun ham strategik ahamiyat kasb etadi. Bundan tashqari, jahon iqtisodiy tajribasi shuni ko'rsatadiki, iqtisodiy tafakkur rivojlangan yoshlar mamlakatning innovatsion va raqobatbardosh iqtisodiyotini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi[6]. Shu sababli, O'zbekistonda yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan ijtimoiy mexanizmlarni tizimli ravishda ishlab chiqish va samarali amalga oshirish mamlakatning uzoq muddatli ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida hal qiluvchi omil bo'ladi. Ushbu tezis aynan shu jihatlarni hisobga olib, yoshlarning iqtisodiy tafakkurini shakllantirish va rivojlantirishda davlat siyosati, ta'lim tizimi, yoshlar tashkilotlari, fuqarolik jamiyati va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining integratsiyalashgan mexanizmlarini ilmiy jihatdan tahlil qiladi, ularning samaradorligini oshirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqadi.

O'zbek jamiyatida yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirish bugungi kunda mamlakatning uzoq muddatli ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini ta'minlashda strategik ahamiyatga ega masala hisoblanadi. Yoshlar jamiyatning eng faol, ijodiy va innovatsion qatlamini tashkil etadi, ularning iqtisodiy tafakkuri esa mamlakatning iqtisodiy barqarorligi, resurslardan samarali foydalanishi va global raqobatbardoshligini oshirishda muhim omildir. Iqtisodiy tafakkur shaxsning iqtisodiy jarayonlarni tushunish, baholash va ularda faol ishtirok etish qobiliyatini ifodalaydi, bu nafaqat shaxsiy darajada moliyaviy mustaqillikni ta'minlaydi, balki jamiyat darajasida iqtisodiy barqarorlik va innovatsion rivojlanish uchun poydevor yaratadi[7]. Yoshlarning iqtisodiy tafakkurini shakllantirishda samarali ijtimoiy mexanizmlar mavjud bo'lishi zarur. Bu mexanizmlar davlat siyosati, ta'lim tizimi, yoshlar tashkilotlari, fuqarolik jamiyati va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari orqali amalga oshiriladi. Masalan, davlat siyosati orqali yoshlarning moliyaviy savodxonligi oshiriladi, iqtisodiy qarorlar qabul qilish ko'nikmalari rivojlantiriladi va iqtisodiy tashabbuskorlikni rag'batlantiruvchi dasturlar ishlab chiqiladi. Shu bilan birga, ta'lim tizimi yoshlarni iqtisodiy bilim va ko'nikmalar bilan ta'minlab, amaliy iqtisodiy vaziyatlarda qaror qabul qilish qobiliyatini shakllantiradi, bu esa ularning iqtisodiy tafakkurini mustahkamlaydi. Maktab va oliy ta'lim muassasalari o'quv jarayonida iqtisodiy fanlar, startup va tadbirkorlik loyihalari orqali yoshlarni amaliy tajriba bilan boyitadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va onlayn platformalar esa yoshlarning global iqtisodiy tajribani o'rganish, virtual moliyaviy simulyatsiyalar orqali qaror qabul qilish va innovatsion tashabbuslar yaratish imkoniyatini kengaytiradi. Xorijiy tajribalarga nazar tashlasak, G'arbiy Yevropa va Shimoliy Amerikadagi bir qator mamlakatlarda yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishning samarali mexanizmlari mavjud. Masalan, Finlyandiya ta'lim tizimida yoshlarning moliyaviy savodxonligini oshirishga alohida e'tibor qaratilgan bo'lib, maktab o'quv dasturlarida iqtisodiy bilimlar bilan birga amaliy moliyaviy vaziyatlar, biznes simulyatsiyalari va startup loyihalari muntazam o'tiladi[8]. Shu bilan birga, Germaniyada yoshlar uchun iqtisodiy bilimlarni oshirish va tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish bo'yicha keng qamrovli davlat dasturlari ishlab chiqilgan, bu dasturlar yoshlarni moliyaviy qarorlar qabul qilishga o'rgatadi, ijtimoiy-iqtisodiy tashabbuskorlikni rag'batlantiradi va fuqarolik jamiyatida faol ishtirok etishga undaydi. AQShda esa "Junior Achievement" kabi nodavlat tashkilotlar yoshlarni iqtisodiy tafakkur va tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan keng ko'lamli dasturlarni amalga oshiradi. Ushbu dasturlar yoshlarni biznes-reja tuzish, moliyaviy qarorlar qabul qilish va real iqtisodiy muhitda faoliyat yuritishga tayyorlaydi. Shuningdek, Yaqin Sharq va Osiyo mamlakatlarida ham yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan muvaffaqiyatli tajribalar mavjud. Masalan, Singapurda ta'lim tizimi yoshlarni moliyaviy savodxonlik, iqtisodiy tafakkur va innovatsion fikrlashga o'rgatishga katta e'tibor beradi[9]. Shu orqali yoshlar mamlakatning innovatsion iqtisodiyotida faol ishtirok etadi, startup va tadbirkorlik loyihalarini amalga oshiradi, shuningdek, iqtisodiy risklarni baholash va resurslardan samarali foydalanish ko'nikmalarini egallaydi. O'zbekiston kontekstida xorijiy tajribalarni o'rganish yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishning ijtimoiy mexanizmlarini takomillashtirish imkonini beradi. Yoshlarning iqtisodiy bilim va ko'nikmalarini oshirish orqali nafaqat ularning shaxsiy moliyaviy mustaqilligi mustahkamlanadi, balki mamlakatning iqtisodiy barqarorligi, raqobatbardoshligi va innovatsion salohiyati oshadi. Shu maqsadda davlat, ta'lim tizimi, yoshlar tashkilotlari va fuqarolik jamiyati o'rtasidagi uzviy hamkorlik mexanizmlari ishlab

chiqilishi, shuningdek, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari orqali yoshlarni iqtisodiy faoliyatga jalb qilish zarur[10]. Mazkur tadqiqot shuni ko'rsatadiki, yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirish nafaqat shaxsiy moliyaviy savodxonlikni oshirish, balki mamlakat iqtisodiyotining raqobatbardoshligini kuchaytirish va ijtimoiy innovatsiyalarni ilgari surish bo'yicha strategik ahamiyatga ega. Shu bilan birga, jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, moliyaviy savodxonlik va iqtisodiy tafakkurga ega bo'lgan yoshlar mamlakatning innovatsion va raqobatbardosh iqtisodiyotini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Shu sababli, O'zbekiston sharoitida yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan ijtimoiy mexanizmlarni tizimli ravishda ishlab chiqish va samarali amalga oshirish mamlakatning uzoq muddatli ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi uchun muhim strategik vazifa sifatida namoyon bo'ladi.

Xulosa: O'zbekiston jamiyatida yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishning ijtimoiy mexanizmlari masalasi mamlakatning uzoq muddatli iqtisodiy barqarorligi, raqobatbardoshligi va innovatsion rivojlanishi bilan bevosita bog'liq ekanligi aniqlangan. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, yoshlarning iqtisodiy tafakkuri nafaqat shaxsiy moliyaviy mustaqillik va resurslardan samarali foydalanish qobiliyatini oshiradi, balki jamiyat darajasida iqtisodiy barqarorlik, innovatsion tashabbuslar va ijtimoiy rivojlanishning poydevorini yaratadi. Xorijiy tajribalar, jumladan Finlyandiya, Germaniya, AQSh va Singapur misollari yoshlarning iqtisodiy tafakkurini shakllantirishda integratsiyalashgan ijtimoiy mexanizmlarning samaradorligini ko'rsatadi. Ushbu mamlakatlarda davlat siyosati, ta'lim tizimi, nodavlat tashkilotlar va fuqarolik jamiyati bir-biri bilan uzviy bog'langan holda yoshlarning moliyaviy savodxonligini oshirish va iqtisodiy tashabbuslarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu esa O'zbekistonda ham yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirish uchun samarali mexanizmlar yaratishning zarurligini tasdiqlaydi. Tezida aniqlanganidek, yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishda davlat siyosati orqali strategik dasturlar ishlab chiqish, ta'lim tizimi va pedagogik yondashuvlarni modernizatsiya qilish, yoshlar tashkilotlari va fuqarolik jamiyatini jalb qilish hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan keng foydalanish eng samarali vositalardir. Bu mexanizmlar yoshlarni iqtisodiy faoliyatga faol jalb qilish, startup va tadbirkorlik loyihalarini rivojlantirish, moliyaviy qarorlar qabul qilish va resurslardan optimal foydalanish qobiliyatini shakllantirishga xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, yoshlarning iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan ijtimoiy mexanizmlarni uzviy va kompleks tarzda yaratish O'zbekistonning iqtisodiy barqarorligi, innovatsion rivojlanishi va jamiyatning ijtimoiy farovonligi uchun muhim strategik vazifa sifatida namoyon bo'ladi. Mazkur tadqiqot yoshlarning iqtisodiy tafakkurini oshirishga qaratilgan tizimli va samarali yondashuvlarni ishlab chiqishning ahamiyatini ilmiy jihatdan asoslab beradi hamda amaliy tavsiyalar uchun poydevor yaratadi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Xonimov, S. (2022). YOSHLAR IJTIMOY FAOLLIQI VA DUNYOQARASHI SHAKLLANISHIGA GLOBALASHUV JARAYONLARINING TA'SIRI. Farg'ona davlat universiteti, (3), 20-20.
2. Mirzaolimjon og'li, M. M., & Shohbozbek, E. (2025). YANGI O'ZBEKISTONNING TA'LIM SIYOSATI VA UNIVERSITETLARNING YANGI MODELLARI. PEDAGOGIK ISLOHOTLAR VA ULARNING YECHIMLARI, 16(01), 325-328.

3. Haqnazarovich, A. Q. (2022). INNOVATSION VA TRANSFORMATSION O 'ZGARISHLARNING YOSHLAR IQTISODIY FAOLLIGIGA TA'SIRI. Farg'ona davlat universiteti, (4), 10-10.
4. Ergashbayev, S. (2025). YOSHLARNING MA'NAVIYAT DUNYOQARASHINI RIVOJLANTIRISHDA UZLUKSIZ TA'LIM.
5. Istamkulovich, A. B. (2025). ZAMONAVIY O 'ZBEKISTON JAMIYATIDA YOSHLAR IQTISODIY MADANIYATINING TRANSFORMASIYALASHUVI. INNUC, 1(1), 126-130.
6. Sh, E. (2025). Developing the spiritual worldview of young people through the continuous education system in Uzbekistan. Ob'edinyaya studentov: mejdunarodnye issledovaniya i sotrudnichestvo mejdu distsiplinami, 1(1), 314-316.
7. Karamatova, D., & Ravshanova, M. (2025). YOSHLARNING IQTISODIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHDA IQTISODIY TA'LIM-TARBIYANING O 'RNI. Современные подходы и новые исследования в современной науке, 4(5), 69-73.
8. Ergashbayev, S. (2025). PHILOSOPHICAL FOUNDATIONS OF THE INTEGRATION OF EDUCATION AND UPBRINGING IN THE DEVELOPMENT OF YOUTH'S SPIRITUAL OUTLOOK. SHOKH LIBRARY, 1(10).
9. Ergashbayev, S. (2025). Uzluksiz ta'lim tashkil etish orqali yoshlarning ma'naviy-falsafiy dunyoqarashini yuksaltirish. Bulletin of Contemporary Researches: Multidisciplinary, 1(1), 10-13.
10. Narzulloyeva, F. F. (2023). OLIY TA'LIMDA TALABALARNI IQTISODIY TARBIYALASH VA KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING MUHIM YO 'NALISHLARI. ILMIY TADQIQOT VA INNOVATSIYA, 2(4), 102-108.

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

IX RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2025-yil, oktyabr

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
IX Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
1-jild, 9-son (oktyabr, 2025-yil). – 71 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 23-oktyabr

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.